

Uvodnik

Glasba v šoli in vrtcu

Revija za glasbene dejavnosti v vrtcu, za glasbeni pouk v osnovnih, srednjih in glasbenih šolah ter za zborovstvo, številka 1-2, letnik XVIII, 2014 | ISSN 1854-9721

Izdajatelj in založnik: Zavod RS za šolstvo, Poljanska cesta 28, 1000 Ljubljana, tel. 01/300 51 00, faks 01/300 51 99 | Predstavniki: dr. Vinko Logaj | Uredništvo: dr. Franc Križnar (odgovorni urednik), Edita Bah-Berglez, doc. dr. Bogdana Borota, dr. Inge Breznik, izr. prof. dr. Darja Koter, dr. Mitja Reichenberg, izr. prof. dr. Barbara Sicherl Kafol, dr. Veronika Šarec, dr. Dragica Žvar, prof. dr. Dimitrije Bužarovski, prof. dr. Göran Folkestad, dr. Irena Miholič, prof. dr. Patricia Shehan Campbell | Naslov uredništva: Zavod RS za šolstvo, Poljanska 28, 1000 Ljubljana, tel. 01/ 300 51 18, faks 02/ 332 67 07 | e-naslov: franc.kriznar@siol.net | Urednica založbe: Simona Vozelj | Jezikovni pregled: Mira Turk Škraba | Prevod: mag. Gregor Adlešič | Oblikovanje: Anže Škerjanec | Računalniški prelom in tisk: Design Demšar d.o.o., Present d.o.o. | Naklada: 540 izvodov.

Letna naročnina (4 številke): 40,89 € za šole in ustanove, 23,79 € za posameznike, 19,61 € za dijake, študente in upokojence.
Cena posamezne dvojne številke v prosti prodaji je 22,54 €.

© Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2014 | Vse pravice pridržane. Brez založnikovega pisnega dovoljenja ni dovoljeno nobenega dela te revije na kakršenkoli način reproducirati, kopirati ali kako drugače razširjati. Ta prepoved se nanaša tako na mehanske oblike reprodukcije (fotokopiranje) kot na elektronske (snemanje ali prepisovanje na kakršenkoli pomnilniški medij).

Poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana. | Revija je vpisana v evidenco javnih glasil, ki jo vodi Ministrstvo izobraževanje, znanost, kulturo in šport, pod zaporedno številko 572. | Revija Glasba v šoli in vrtcu je indeksirana v Répertoire International de Littérature Musicale (RILM, New York, ZDA)

Prva letošnja dvojna številka ni tematska, to pa ne pomeni, da smo v aktualni ekipi uredniškega odbora izgubili rdečo nit za naše popularne tematske številke; če se le da in če tako nanesejo prilika, tematika in morda celo naša dolžnost: vsaj ena v letniku. Letos bo tako »šele« z našo tretjo številko, v kateri napovedujemo splet člankov na tematiko *dela z nadarjenimi*, kar je seveda za našo glasbo v vseh njenih pogledih še kako aktualno. Vendar pojdemo lepo po vrsti: najprej nas seveda zanima, kaj prinaša tale, aktualna prva (dvojna) številka, to pa seveda tudi pomeni, da je obsežnejša, res dvojna – tako po avtorjih in naslovih, ki so še vedno tradicionalno razdeljeni v ustaljene rubrike. Med njimi najdemo večinoma nove avtorje, tui pa tam se povrne kateri od prejšnjih, zagotovo pa so naslovih njihovih prispevkov povsem novi in kot zagotavlja naš uredniški koncept objavljeni samo tukaj, v reviji *Glasba v šoli in vrtcu*. Uvodni in ob priloženi *Notni prilogi* je najboljše razdelek *Raziskave*. Osem naslovov osmih avtorjev predstavlja glasbo za pihala pod kljukastim križem z zaključkom med drugo svetovno vojno pri nas, v Mariboru (Manfred Heidler/Nemčija), malo znano in eno prvih (slovenskih) skladateljic Frideriko (Bredo) Šček Orel (Bojana Kralj), orgle z dveh povsem različnih pogledov (Jurij Dobravec in Franc Križnar), pedagoško udejstvovanje našega uglednega pevskega solista Julija Betetta na slovenskih tleh (Tina Bohak), nove helikone in njihove možnosti pri nas (Igor Krivokapič), radijski program v Ljubljani v letih 1944–1949 (Tjaša Ribizel) in glasbo kot globalno iluzijo ali zgodbo o tesaraktu (Mitja Reichenberg). V *Etnomuzikološkem koticu* smo pokukali skozi balkansko okno in se s pregledom izvirne folkloristike ustavili pri Makedoncih. Ker gre za dvojno številko v rubriki *Intervju* v pogovoru z nekaterimi domačimi glasbenimi akterji predstavljamo *Inštitut za zgodnjo glasbeno vzgojo* (Veronika Šarec) in zvočno onesnaževanje, ki že meji na neke vrste nasilje (Sonja Jeram, Veronika Brvar in Janez Križaj). V *Ocenah* pišemo v sedmih prispevkih dveh avtorjev samo o knjigah oz. glasbenih priložnikih in učbenikih: o *Glasbenih dejavnostih in vsebinah* Bogdane Borote, *Pojmovniku glasbe 20. stol.* Nikša Glige, *Za križen na otoku Hvaru* fra Bernardina Škunce, dveh knjigah makedonskega avtorja Dimitrija Bužarovskega (*Raziskovalne metodologije aplicirane v muzikologiji* in *Zgodovina glasbene estetike*), *Razvoju klavirske tehnike* Aleksandra Serdarja, *Glasbeni obliki v žanru simfoniete* Lenče Naseve in *Igramo se flavto*, novem učbeniku za najmlajše flavtiste Ane Kavčič Pucihar. Ker je letošnje leto zelo bogato z obletnicami naših in tujih skladateljev, v tej številki Tomaž Bajželj, v Berlinu delujoči skladatelj in doktorand, piše o letošnji osemdesetletnici Vinka Globokarja, katere začetki segajo v okviru festivala Slowind že v lansko leto. V *Poročilih* najdemo prispevke o delovanju predmetne razvojne skupine za glasbeno umetnost/glasbo (Ada Holcar Brunauer), Hrvaškem društvu glasbenih teoretikov (Franc Križnar), festivalu in mednarodnem tekmovanju EMONA 2013 (Neva Marn Hafner, Lev Pupis, Betka Bizjak Kotnik, Črt Sojar Voglar in Nenad Firšt) in po sledovih *notnih prilog* naše revije (Dimitrij Beuermann). Tradicionalna *Notna priloga* prinaša prvi splet uglasbitev otroških in mladinskih zborov na besedila iz znane zbirke slovenskih narodnih pesmi Karla Štreklja, uglednega slovenskega jezikoslovca in folklorista, ki smo jih za aktualni letnik revije tako rekoč naročili nekaterim izbranim slovenskim skladateljem. Saj se premalo hvalimo s tem, da smo neke vrste neformalni naslednik legendarne *Grlice* (1953–1988; Žvar, 2012). Med prvimi je na vrsti splet otroških in mladinskih zborov malo znanega, pa že mednarodno uveljavljenega slovenskega skladatelja Mat-

jaža Jarca (roj. 1954) z naslovi *Delajmo, delajmo nova kolesa!*, *Tam gori na gori*, *Oj, sveti trije kralji*, *Micka, o Micka*, *Ta stara je vmrla*, *To je bilo v tistem čas*, *Janez Banes*, *Mica maca*, *Čudež*, *Snočka*, *Sonce sije* in *Kronpierja sim sadu*; vse po vrsti so s spremljavo različnih zasedb Orffovega inštrumentarija. Posebnost našega letošnjega pristopa k objavam novih otroških in mladinskih zborov pa je tudi zaradi arhaičnosti besedil in na novo komponirane muzike analitični pristop dveh (novih) so-delavcev: etnomuzikologinje Jasne Vidakovič in slavista Vlada Pirca, ki na podlagi Štrekljevih besedil in Jarčevih kompozicij interdisciplinarno ali kar multidisciplinarno predstavita celotni projekt. Je že tako naneslo, da lahko tudi zaradi vsega omenjenega spleta uvrstimo kar med projekt zdaj prvič objavljene zborovske kompozicije ali kakor jih je nekoč imenoval Janez Bitenc »simfonije za otroke«. Želimo jim veselo pot; projekt je kar malce zamajal sicer ustaljeno podobo naše *Notne priloge*, saj menimo, da prav (analitični) posegi obeh soavtorjev te priloge (poleg Štrekljevih besedil in Jarčeve glasbe) lahko pomenijo še kako vredno literaturo našim zborovodjem, ki bodo tudi te note polagali na svoje dirigentske pulte in jih v grla in srca mladih pevk in pevcev.

Bibliografsko kazalo naše revije za letnik 17 (2013), številke 1–2, 3 in 4, ki ga je pripravila Franceska Žumer, je objavljen na spletni strani založbe Zavoda RS za šolstvo pod naslovom <http://www.zrss.si/default.asp?rub=5181>.